

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2232/2019
09.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Богдан Лакићевић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Бисерка Марковић, адвокат из ..., ради утврђења својине по основу стицања у ванбрачној заједници, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1008/18 од 22.01.2019. године, у седници одржаној 09.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1008/18 од 22.01.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле и тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П 133/17 од 05.09.2017. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да има право својине на $\frac{1}{2}$ идеалног дела на непокретности кући у ..., ул. ... бр. ..., у Лн.бр. ... КО ... на кп.бр. .../... КО ..., од чега 43 м² земљиште под зградом – објектом и земљиште уз зграду – објекат, у површини од 0.05.16 ха, чија је укупна површина 0.05,59 ха, а по основу свог учешћа у стицању наведене непокретности у ванбрачној заједници са пок. ВВ из ..., што је тужена дужна признати и омогућити тужилу укњижбу права својине у катастру непокретности и другим јавним књигама и дозволити физичку деобу непокретности. Ставом другим изреке одбијен је предлог тужиле којим је тражила да се према туженој одреди привремена мера забране отуђења и издавања под закуп породичне стамбене зграде која се налази у насељу ..., ул. ... бр. ..., Лн. бр. ... КО ..., ближе наведено у овом ставу изреке, као и да ово решење спроведе извршни орган суда доставом Служби за катастар непокретности општине Горњи Милановац ради укњижбе, да важи до правноснажног окончања спора и да жалба против решења о привременој мери не задржава извршење. Ставом трећим изреке обавезана је тужила да туженој накнади трошкове поступка од 229.450,00 динара са законском затезном каматом од дана

извршности па до исплате, док је одбијен захтев за законску затезну камату од дана доношења одлуке до извршности.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1008/18 од 22.01.2019. године, жалба тужиле је усвојена и првостепена пресуда преиначена, па је усвојен тужбени захтев и утврђено да тужила има право својине на $\frac{1}{2}$ идеалног дела на непокретности кући у ..., ул. ... бр. ..., на кп.бр. .../... КО ..., од чега 43 м² земљиште под зградом – објектом и земљиште уз зграду – објекат, у површини од 0.05.16 ха, чија је укупна површина 0.05,59 ха, по Лн. бр. ... КО ..., по основу свог учешћа у стицању наведене непокретности у ванбрачној заједници са пок. ВВ из ..., што је тужена дужна признати и омогућити тужили укњижбу права својине у катастру непокретности и другим јавним књигама и дозволити јој физичку деобу непокретности; усвојен је предлог тужиле па је према туженој одређена привремена мера забране отуђења и издавања под закуп породичне стамбене зграде, која се налази у насељу ..., ул. ... бр. ..., Лн. бр. ... КО ..., ближе наведено у овом ставу изреке, уз доставу решења Служби за катастар непокретности општине Горњи Милановац до правноснажног окончања спора, а жалба на ово решење о привременој мери не задржава извршење, те тужена обавезана да тужили накнади трошкове парничног поступка од 327.975,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је доставила одговор на ревизију тужене.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл.гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 383. ЗПП учињене пред другостепеним судом на коју се ревизијом указује, јер је тај суд одлучио на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку и није га изменио без одржавања расправе, већ је извео правне закључке другачије од првостепеног суда. Ревизијско указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није релевантно, зато што та повреда не представља дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и сада пок. ВВ су почев од 1998. године до куповине куће на ... 2006. године живели у ванбрачној заједници, као и да су у периоду од 1996. године до 1998. године живели заједно али не у ванбрачној заједници, с обзиром да је у наведеном периоду постојала брачна сметња за ванбрачну заједницу, јер се тужила развела у току 1997. године, а ВВ у току 1998. године. У периоду од 1996. до 2004. године тужила и ВВ су живели у тужилином стану, који се налазио на ..., заједно са њеном децом, а након продаје тог стана ВВ је отишао да живи у свом стану који се налазио у ... у ул. ..., с тим што га је тужила у том стану посећивала и у истом ноћила. У

току 2006. године одлучили су да се преселе на ..., где би заједно живели, а што је резултирало куповином спорне непокретности на ... закључењем Уговора о купопродаји непокретности Ов бр. .../... од 31.05.2006. године. Наведени уговор је закључен између ГГ и ДД као продаваца и ВВ као купца, а купопродајна цена од 15.000 евра је исплаћена продавцима. Из изјава сведока ДД и ГГ утврђено је да је тужилца заједно са ВВ гледала кућу, заједно су преговарали о куповини спорне непокретности, да се после пар дана ВВ јавио и обавестио продавца да су он и тужилца одлучили да купе кућу, након чега су заједно дошли и донели новац и исплатили купопродајну цену спорне непокретности на ..., као и да је тужилца била заједно са ВВ приликом овере Уговора о купопродаји Ов.бр. .../... од 31.05.2006. године. Након куповине куће и парцеле на ... тужилца и ВВ су живели заједно у тој кући све до ВВ смрти 2012. године, а након тога тужилца је наставила да живи у истој кући.

Утврђено је да су тужилца и сада пок. ВВ радили у „...“ за време трајања њихове ванбрачне заједнице почев од 1998. године, да су напустили „...“ уз исплату отпремнине и ВВ је 31.05.2005. године на име отпремнине исплаћено 829.532,34 динара, док је тужилца 09.03.2006. године на име отпремнине исплаћено 1.683.961,00 динара. Тужилца је поред плате коју је примала у „...“ имала и 9.000 евра од гарсоњере коју је продала 2005. године, док је ВВ продао стан у ... за 50.000 евра (по основу закљученог Уговора о купопродаји непокретности од 16.10.2006. године). Утврђено је да је ВВ подизао новац из банке у време куповине спорне непокретности на

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев закључивши да иако су тужилца и сада пок. ВВ били у ванбрачној заједници, у смислу одредбе члана 4. Породичног закона, почев од 1998. године па све до ВВ смрти 2012. године, тужбени захтев није основан, јер спорна непокретност на ... није купљена од заједнички стечене имовине ванбрачних партнера, већ од њихове посебне имовине, па је применом одредбе члана 171. Породичног закона и одредбе члана 13. Закона о основама своојинскоправних односа одбио тужбени захтев.

Другостепени суд је прихватио закључак првостепеног суда да су тужилца и сада пок. ВВ живели у ванбрачној заједници почев од 1998. године до 2012. године, односно до ВВ смрти, те да у наведеном интервалу њихов живот има сва обележја и карактеристике ванбрачне заједнице у смислу члана 4. став 1. Породичног закона, оценивши да је тужилца са ВВ живела у трајнијој заједници живота, да обоје заједно доносе одлуку да се из ... преселе на ... где проналазе парцелу са кућом коју купују ради заједничког будућег живота и рада, при чему обоје заједно предузимају све радње кроз проналажење непокретности ради куповине, затим заједно преговарају, одлучују да купе и заједно долазе када исплаћују купопродајну цену и оверавају купопродајни уговор, то је другостепени суд применом одредбе члана 4. и члана 191. Породичног закона побијањем одлуком првостепеног пресуду преиначио и тужбени захтев усвојио и утврдио да допринос тужилца, у стицању имовине која је предмет спора, у току трајања ванбрачне заједнице са пок. ВВ чини $\frac{1}{2}$ предметне непокретности.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Наиме, имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници представља њихову заједничку имовину, а на имовинске односе ванбрачних партнера сходно се примењују одредбе Породичног закона о имовинским односима супружника, у смислу одредбе члана 191. Породичног закона (“Службени гласник РС”, број 18/05). Законска претпоставка је да су удели супружника, па и ванбрачних партнера у стицању заједничке имовине једнаки, у смислу одредбе члана 180. став 2. овог Закона.

У конкретном случају, тужила и сада пок. ВВ су живели у ванбрачној заједници од 1998. године до 2012. године, односно до ВВ смрти, обоје су били запослени у „...“ и остваривали зараде, тужила је 2005. године продала гарсоњере за купопродајну цену од 9.000 евра, те да је сада пок. ВВ у току 2005. године, а тужили у току 2006. године исплаћена отпремнине од послодавца, као и да су заједно донели одлуку да се из ... преселе на ... где проналазе парцелу са кућом коју купују ради заједничког будућег живота и рада, у чему обоје заједно предузимају све радње почев од проналажења непокретности ради куповине до реализације купопродајног уговора, то је имајући у виду наведено по оцени Врховног касационог суда правилан закључак другостепеног суда да је тужила са ВВ као ванбрачним партнером у току трајања њихове ванбрачне заједнице стекла сада спорну непокретност на Стога је правилно другостепени суд применио материјално право одредбу члана 4, члана 180. став 2. и члана 191. Породичног закона када је утврдио да допринос тужиле, у стицању имовине која је предмет спора, у току трајања ванбрачне заједнице са сада пок. ВВ чини $\frac{1}{2}$ предметне непокретности.

Ревизијским наводима се указује да из изведених доказа и утврђеног чињеничног стања произилази да су тужила и сада пок. ВВ имали ванбрачни однос – емотивну везу, али не и да су имали ванбрачну заједницу од 1998. године, будући да су живели у одвојеним домаћинствима и различитим местима становања. По оцени Врховног касационог суда ови наводи нису основани. Како је утврђено да су тужила и сада пок. ВВ у периоду од 1998. до 2004. године живели у тужилином стану заједно са тужилином децом, да је тек након продаје тог стана ВВ отишао да живи у свом стану који се налазио у ... у ул. ..., с тим што га је тужила у том стану посећивала и у истом ноћила, да су у току 2006. године одлучили да се преселе на ..., где би заједно живели, а што је резултирало куповином спорне непокретности на ... закључењем Уговора о купопродаји непокретности Ов бр. .../... од 31.05.2006. године, да би након куповине парцеле и куће 2006. године наставили да живе заједно на ... у сада спорној кући све до ВВ смрти 2012. године, то је у наведеном интервалу и по оцени Врховног касационог суда њихов живот имао сва обележја и карактеристике ванбрачне заједнице у смислу члана 4. став 1. Породичног закона. Осим тога, чак и у ситуацији када ванбрачна заједница траје краће време, а што није у конкретном случају, дужина трајања заједничког живота не може да утиче на само стицање права на заједничку имовину, те се право на удео у тако стеченој имовини не може ускрати једном од партнера позивањем на околност да заједница није трајала дуже време, будући да се заједничка имовина може стећи и за кратко време заједничког живота и рада ванбрачних партнера. Како је релевантна чињеница за стицање у ванбрачној заједници рад и допринос ванбрачних партнера који ствара заједничку имовину, те да су у конкретном случају у време трајања ванбрачне заједнице тужила и сада пок. ВВ били запослени и остваривали зараду, да им је током 2005. године, односно 2006. године

исплаћена отпремнина, након чега су купили спорну непокретност, стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиље.

Имајући у виду наведено Врховни касациони суд је одбио као неосновану ревизију тужене и одлучио као у ставу првом изреке применом члана 414. став 1. ЗПП.

Одлука о захтевима странака за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом члана 165. став 1. у вези чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку. Ревизија тужене је одбијена, па зато нема право на накнаду трошкова поступка по том ванредном правном леку, а трошкови одговора тужиље на ревизију тужене, по налажењу Врховног касационог суда, нису били неопходни за вођење ове парнице.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић